

KTKP040 Tieteellinen tieto ja ajattelu / aloitus

LuMO24-ryhmä / Anna-Leena Kähkönen + Norssin 2. lk opet

anna-leena.m.kahkonen@jyu.fi

Kurssin tavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija ...

- tunnistaa arkiajattelun ja tieteellisen ajattelun perusteita ja eroja
- osaa arvioida tietoa ja todellisuutta koskevia uskomuksia kriittisesti
- tunnistaa argumentoinnin periaatteet ja soveltaa niitä kasvatustieteen tutkimusten analyttiseen tarkasteluun
- tunnistaa kasvatustieteellisen tutkimuksen lähestymistapoja ja erilaisia aineistonkeruumenetelmiä
- osaa rakentaa omaa asiantuntijatietoaan erilaisissa oppimisympäristöissä, digitaalisissa ja kasvokkaisissa kohtaamisissa
- osaa rakentaa kasvatustieteen tutkivaa asiantuntijuutta tutkittuun tietoon perustuen

Miten meidän osuus kurssista?

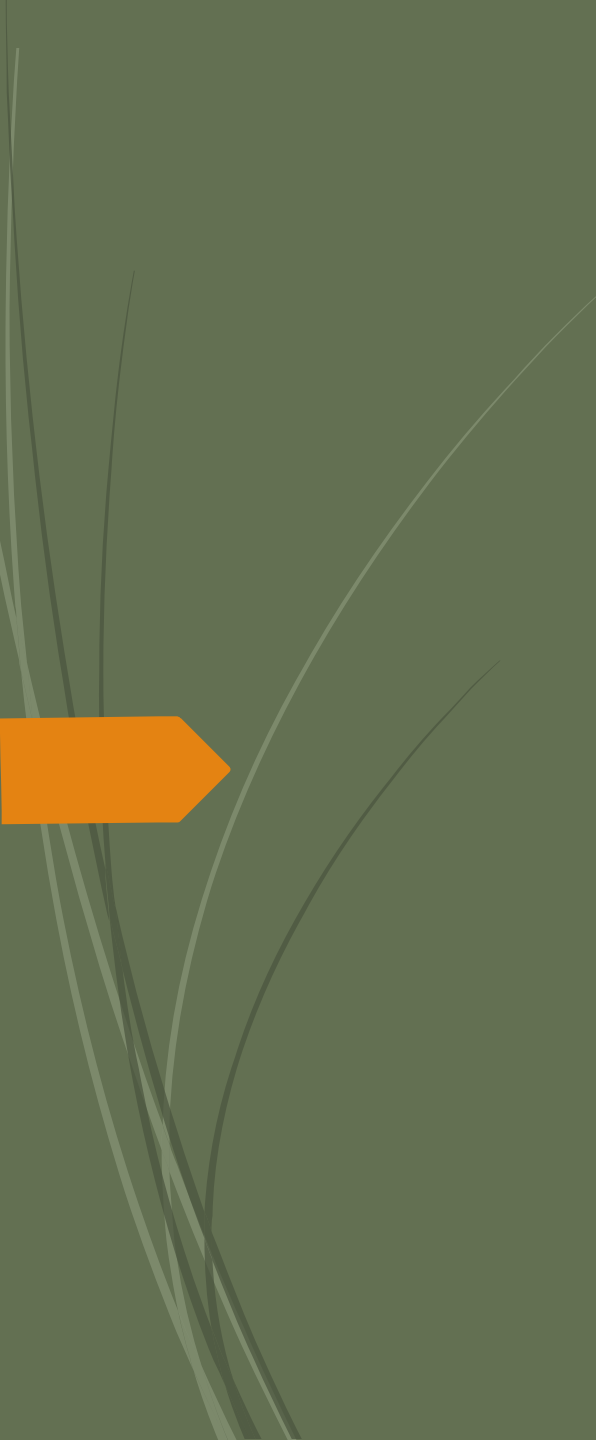
- ▶ Luennoilla yleisellä tasolla tieteellisestä tiedosta ja sen rakentumisesta + tutkimusmenetelmistä
- ▶ Kurssikirjoissa myös tutkimuksesta ja menetelmistä
- ▶ Demoilla sovelletaan: miten opettaja toimii oman työnsä tutkijana
- ▶ Yhteistyö Norssin 2. luokkien ja OA1-opintojakson kanssa: opetustuokio, jolla havainnoidaan oppilaiden työskentelyä sovitusta näkökulmasta
- ▶ Esitellään lopuksi tehtyä muille “ulkopuolisille”: esitelmät tai kirjalliset työt

Oppimistehtävät:

Tutkivan
opettajuuden
toteutus Norssin
luokassa
(harkkaluokat 2ABC)

Toteutusten
raportoinnit
sekaryhmissä

Kurssikirjoihin liittyvä
pieni tehtävä, esim.
lukupiiri / tiivistelmä /
muistiinpanot / essee
/ ryhmätentti / ...

Miksi tutkiva
opettajuus?

Tutkiva opettaja

- ▶ Practitioner research – käytäntölähtöinen tutkimus (1970-luvulta moniin työaloihin liittyen)
- ▶ Action research – toimintatutkimus (1940-luvulta alkaen)
- ▶ Design-tutkimus tai design-based research (1990-luvulta, tuotekehitysmalli)
- ▶ Lesson study –tutkimusperinne Aasian maissa (1800-luvulta alkaen)

Opettaja ottaa itsenäisesti selvää uudesta tutkimuksesta

Opettajat selvittävät itse omat “ongelmansa” (jotka eivät akateemikkoja kiinnosta)

Tutkiva opettaja

- Millaista tutkimusta opettaja sitten tekee?
- Tehdään luettelo: asioita, joita ope havainnoi/kerää joka tapauksessa työnkuvansa puolesta, ja voisivat olla tutkimusaineistoa
 - Ketkä on kavereita tai riidoissa esim. Ketkä leikkii välkällä yhdessä, ketkä ei halua olla pari, ...
 - Tuntiaktiivisuus – viittaaminen + keskusteleminen
 - Opinnoissa menestyminen, koemenestys tai muut tuntihavainnot, vihkojen tarkistus
 - Läksyjen tekeminen
 - Varusteiden mukanaolo
 - (viikonpäivien välinen vertailu tai muu asioiden ajallinen suhde – liittyykö joku tapahtuma tiettyyn ajankohtaan esim. Aina kuviksen tunnilla / ruokailun jälkeen / ...)
 - Kasvatuskeskustelut ym. Rikkeet ja seuraukset

Tutkiva opettaja – Lesson study

- ▶ Lesson study on Japanissa ja Kiinassa pitkään käytetty opettajien oman työn tutkimisen tapa
- ▶ Lesson studyjä järjestetään tyypillisesti oman koulun kesken, mutta voi olla myös laajempia alueellisia “porukoita” jotka osallistuvat toistensa tutkimustunneille
- ▶ Kaikki opettajat kuuluvat ryhmiin, joissa työskentelevät yhdessä opetuksen kehittämiseksi
- ▶ Opettajat valitsevat jonkin yhteisen laajan tavoitteen, esim. Luokkatoverien kunnioittava kohtelu tai keskustelu matematiikan oppitunneilla
- ▶ Laajasta tavoitteesta sovelletaan perusteltuja kokeiluja yksittäisille oppitunneille, jotka suunnitellaan yhteisesti ja toiset opettajat auttavat havainnoimaan oppilaiden toimintaa ja oppimista tunnilla.
- ▶ Tällaisia tutkimustunteja järjestetään vuoden aikana useampi, esim. 2-3 (suunnittelu tehdään tosi huolella ja se vie aikaa).

Tutkiva opettaja – Lesson study

- ▶ Yhteinen tutkimus:
 - ▶ Yhdessä valittu tavoite
 - ▶ Yhdessä tehty taustatutkimus
 - ▶ Yhdessä laadittu tuntisuunnitelma ja havainnointisuunnitelma
 - ▶ Yhteinen kokemus oppitunnista
 - ▶ Yhteinen keskustelu oppitunnista tehdyistä havainnoista ja päätelmistä
- ▶ Lesson studyn tarkoitus on, että jokainen opettajista ymmärtää paremmin, miten oppilaat toimivat ja miten suunniteltu toiminta auttoi erilaisia oppilaita kohti tavoitetta.
- ▶ Lesson studyn tarkoitus ei ole arvioida oppitunnin pitäneen opettajan opetustaitoa!

Norssin 2. luokkien opettajien terveiset:

- 2C:n tutkimustunti on 29.1.
- 2A ja 2B tunnit ovat viikolla 8 (kai?)
- Kun oppitunnin aihe on tiedossa, voidaan suunnitella tunnit yhteisesti luukkaryhmissä
 - Suunnitellaan sekä tunnin tavoite ja opetustapa...
 - Esim. miten luistelun teknisiä taitoja voisi opettaa? Miten luistelutuntia voi eriyttää? Miten liikunnallisen elämäntavan edistäminen voisi toteutua tunnila? Miten kohtaamiset ja palaute tukevat liikunnan oppimista?
 - ...että mitä opetuksesta tarkalleen havainnoidaan.
 - Esim. mistä tunnistetaan, että joku on oppinut luistelun tekniikkaa, mistä voisi päätellä suhtautumista liikunnalliseen elämäntapaan, miten oppilaat suhtautuvat erilaisiin palautteisiin opettajalta...

Työskentely harkkaluokkaryhmissä

- Pitäkää suunnitteluun liittyvää dokumentaatiota yhdessä paikassa
- Esim. Google drive –kansio tai teams-tila, kumpaa Norssilla käytätte? Pääsy myös minulle + oman luokan opelle
- Tuohon yhteen paikkaan tulee siis ainakin
 - Muistiinpanot suunnittelun etenemisestä
 - Tiivistelmät ryhmässä luetuista artikkeleista tai muista lähteistä
 - Tuntisuunnitelma ja havainnointisuunnitelma
 - Oppitunnin materiaalit (diat? Moniste? Tms)
 - Muistiinpanot havainnoista
 - Muistiinpanot loppukeskustelusta (Anna-Leena on kirjurina)

Kotitehtävät

- ▶ lue esittely Lesson Study –menetelmästä (Olli-Pekka Malinen: "[LESSON STUDY – maailmalla koeteltu menetelmä opettajien ammatillisen osaamisen kehittämiseen](#)")
- ▶ Etsi mahdollisia tutkimusartikkeleita ryhmällesi luettavaksi liittyen oppitunnin tavoitteisiin, esim. 3 otsikkoa ja linkit artikkeleihin.
 - ▶ Valitse niistä yksi kiinnostava, jonka luet ainakin silmäillen
 - ▶ tee siitä teitä hyödyttävä n. 200 sanan tiivistelmä: mitä ennakkokäsityksistä, oppimisesta tai opettamisesta selvisi sinulle, miten asiaa voisi huomioida tutkimustunnilla, mitä epäilyksiä sinulla on (esim. jos tutkimuksessa puhutaan yläkoululaisista ja teillä on 3.lk).
 - ▶ Ryhmällä on siis ensi kerralla monta tiivistelmää suunnittelun pohjaksi!
- ▶ Valmistaudu ensi kerralla jatkamaan tuntisuunnitelmaa ja sopimaan tarkemmin tunnin tavoitteista

Lähteitä yleisemmin tutkivan opettajan ideasta

- ▶ Martyn Hammersley (1993). On the Teacher as Researcher, Educational Action Research, 1:3, 425-445, DOI: 10.1080/0965079930010308
<https://doi.org/10.1080/0965079930010308>
- ▶ Jari Salminen: Suomalaisen opettajan ammatti historiantutkijan tarkastelussa.
<https://hoay.fi/wp-content/uploads/2018/10/Suomalainen-opettaja.pdf>
- ▶ Suomeksi ja käytännönläheisesti esim. <http://mikkosaari.blogspot.com/2015/02/tutkiva-opettajuus-avain-jantevaan.html>
- ▶ Hannu L.T. Heikkinen (<https://ktl.jyu.fi/fi/henkilosto/heikkinen-hannu>)

Esimerkkilähteitä team luistelu

- Liikkapedapodi (podcast liikuntakasvatuksesta)
- Sporttipankki <https://sporttipankki.com/talviliikunta/luistelu/>
- Liikkaopiskelijoiden ideapankki
<https://sites.google.com/view/idealaari/talviliikunta/j%C3%A4%C3%A4ll%C3%A4>
- Tavoitteen miettimiseen -> mitä havainnoida
 - OPS:n liikuntataidoista <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/liikunnan-tavoitteisiin-liittyvat-keskeiset-sisaltoalueet-vuosiluokilla-1-2-3>
 - Motoristen taitojen opettelu ja haasteita <https://innostunliikkumaan.fi/motoriset-taidot-arjessa-ja-niiden-oppimiseen-vaikuttavat-tekijat/>